

לארחא אחרא, הרי היא סתימא, מسطרא אחרא. כמה דאת אמר, אם יומ תעזבני יומים אעזבך. ולא ישפה פתחא, עד דיתוב לאתחבר בה באורייתא אנטפין באנטפין, ולא יתנשי מגה. ועל דא אורייתא פתחת קמי בני נשא ואכרזא וקרוי להון (משל ח) אליכם אישים אקרים וגוי וכותיב (משל א) בראש הומיות תקרה בפתחי שערם בעיר אמריה תאמר.

רבי יהודה אמר, ב' תרין גגין, חד דאחד לוון. מא קא מייר. אלא חד לשמייא חד לארעא, וקודשא בריך הוא אחיד וקביל לוון.

רבי אלעזר אמר, ג' נהוריין (צדדים אלין) איבון עלאין קדיישין, דאחדון פחדא, וアイנון כללא דאוריתא, ואلين פתחין פתחא לכלא. פתחין פתחא למהי מנotta, ואلين ביתא דכלא. ועל דא בית אקרו, דאלין איבון ביתא.

ובגין כה שירוטא דאוריתא ב'. דהא היא אורייתא (ס"א
אבייה הויא אסותוֹתא) הויא ואסותוֹתא דעלמא. ובגין כה, מאן דاشתדל באורייתא, אבלו אשתדל ביה בשמא קדיישא.
והא אמר, דאוריתא כלל, חד שמא קדיישא עלאה
אייה. ובגין דאייה שמא קדיישא, פתחא בבית, דאייה
כלל דשמא קדיישא, בתלת קשי ר' מהי מנotta.

תֵּא חֹזֵי, כֹּל אַיִבּוֹן דְּמִשְׁתְּדָלִי בְּאֹרְיִיתָא, מַתְדְּבָקִין בֵּיהֶן
בְּקוֹדֵשָׁא בָּרוּךְ הוּא, וּמַתְעַטְּרִי בְּעַטְרִי דְּאֹרְיִיתָא,
וְאֲתָרְחִימָו לְעַילָּא וְתַתָּא, וּקוֹדֵשָׁא בָּרוּךְ הוּא אֹשֵׁיט לוֹן
יְמִינִיה (ס"א וּקוֹדֵשָׁא בָּרוּךְ הוּא אֲרֵשִׁים לוֹן) כֹּל שֶׁבּוֹן אַיִבּוֹן דְּמִשְׁתְּדָלִי
בְּאֹרְיִיתָא נִמְיָא בְּלִילִיא. וְהָא אַוְקְמוֹתָה, דְּאַיִבּוֹן מִשְׁתְּתָפִי
בְּשִׁכְינָתָא (נ"א בְּכִנְסָת יִשְׂרָאֵל) וְאֲתָחְבָּרוּ כְּחַדָּא. וּכְדֹבָר אֲתִי
צְפָרָא, קוֹדֵשָׁא בָּרוּךְ הוּא מַעֲטֵר לְהָוֹה, בְּחַד חִוְטָא דְּחַסְדָּא,
לְאַשְׁתְּמוֹדָעָא בֵּין עַלְמָיו וְתַתָּאִין.

וּכֹל אַיִבּוֹן כְּכָבֵי צְפָרָא, בְּשִׁעְתָּא דְּכִנְסָת יִשְׂרָאֵל, וּכֹל
אַיִבּוֹן דְּלֻעָן בְּאֹרְיִיתָא, אַתָּאנוּ לְאַתְחֹזָה קְמִי
מַלְכָא, כֹּל הָוֹם מִזְמָרִי כְּחַדָּא, הַדָּא הוּא דְכִתְבִּיבָרְזָן יְחִיד
כְּכָבֵי בְּקָר וַיְרִיעָו כֹּל בְּנֵי אֱלֹהִים. מַאי וַיְרִיעָו. כִּמְהָא דָא
אָמֵר, (ישעה כד) רֹועָה הַתְּרוּעָה הָאָרֶץ. דְּאַיִבּוֹן דִּינְגִין
מַתְבָּרֵין, וְאֲתָבָרוּ כֹּל הָוֹם מִקְמִי בְּקָר, כַּד אֲתָעָר בְּקָר
בְּעַלְמָא, כִּמְהָא דָא אָמֵר, (בראשית כד) וַיַּשְׁכַּם אֶבְרָהָם
בְּבָקָר. וְעַל דָּא וַיְרִיעָו כֹּל בְּנֵי אֱלֹהִים.

רַבִּי אַלְעֹזֶר הוּה אֲזִיל בְּאֹרְחָא, אַשְׁפְּחִיה לְרַבִּי פָנָחָס בָּן
יָאִיר דְּהָוָה אֲתִי, גַּעַא חַמְרִיה. אָמֵר רַבִּי פָנָחָס, וְדָא
בְּטַקְוָלָא (נ"א בְּקָלָא) דְּחַדְוֹתָא דְּחַמְרָא, חַמְינָא (חַמִּיתָא) אַנְפִּין
חַדְתִּין יִשְׂתְּכֽוֹן הָכָא, כִּיּוֹן דְּגַפְקָמְבָתָר עַגְפּוֹי דְּטוֹרָא,
חַמָּא לִיה לְרַבִּי אַלְעֹזֶר דְּהָוָה אֲתִי, אָמֵר וְדָא טַקְוָלָא (נ"א

כלא) **הַחֲדוֹתָא אֲשֶׁתְּלִים.** נחת רבי אלעזר לגביה, ונשיך ליה, אמר ליה אי טופסא דארחא, חד לגביה, בזיל וגנתחבר בחדרא. וαι לאו טול ארתח ויזיל. אמר ליה, ודאי לך לך איזילנא, כיון דאשבחנא לך, איזיל אבטרך וגנתחבר בחדרא.

פתח רבי פנחס ואמר, (תהלים קכח) **יָבֹרְכֵךְ יְיָ מִצְיוֹן וַרְאָה בְּטוּב וְגֹו.** **יָבֹרְכֵךְ יְיָ מִצְיוֹן,** מאי טעמא מציון. **בְּגַין דַּהֲא מַתְמַן שְׂרָאָן בְּרָכָאָן לְאַשְׁתָּתְפָּא** (ס"א לאשתחפאה). **הַדָּא הִיא דְּכִתְבֵּב כִּי שְׁם צִוְּה יְיָ אֶת הַבָּרְכָה חַיִם עַד הָעוֹלָם.** **וּבְגַין כֵּד יָבֹרְכֵךְ יְיָ מִצְיוֹן דַּהֲא מַתְמַן נְפָקֵי בְּרָכָאָן לְכָלָא.** וראה בטוב ירושלים, דבגיניג ציון ירושלים אתברכא, דכיוון ציון אתמליה ברכאן, פידין ירושלים אתברכא, ואשתכחו בה רחמים. וכד ירושלים אתברכא, **כָּל עַמָּא אֶתְבָּרְכָא.**

כָּל יְמֵי חַיִד, דלא יתחזי קשות ביומך, כמה לאבוק. ועל דא וראה בטוב ירושלים כל ימי חייד. וראה בנים לבנייה, דחלוי חטאיה, חסידין, קדישין, פרידין שלום על ישראל. מאי שלום על ישראל. אלא, פמאן דאמר שלמא על רישייה דמלכא, דלא יחסר כלל. כד שלום על ישראל, בזמנא דעתיקין ישתחוו בעלמא.

פתח רבי אלעזר ואמר, (משלוי) **עֲטָרָת זְקָנִים בְּנִי בְּנִים**

ותפָאָרָת בְּנִים אֲבוֹתָם. בְּנִים הֵא אָזְקִימָנָא. בְּנִי בְּנִים, אַלְיִין (ל"ה ע"א) שֶׁאָר בְּתֵרִי מַלְכָא, כַּמָּה דָאָת אָמָר (ישועה נד) וְכָל בְּנִיךְ לְמוֹדֵד יִי'. וּבְתִיב (אייכָה ד) בְּנִי צִיּוֹן הַיקְרִים, כַּמָּה דָאָת אָמָר וְתִפְאָרָת בְּנִים אֲבוֹתָם, לֹא מַתַּעַטְרָן בְּנִין אֶלְאָ בְּאָבָהָן. מִפְאָן אָוְלִיפְנָא, דְבָגִין לֹא מַתַּעַטְרִי, וְלֹא מִשְׂתְּקִין מִשְׁקִין דְבָחָלָא, אֶלְאָ בְּזָמָנָא דְאָבָהָן מַתַּעַטְרָן וּמַתְּבָרָכָאָן, הֵדָא הוּא דְכִתְיב (ד"ג ל"ז נ"ב) וְתִפְאָרָת בְּנִים אֲבוֹתָם.

עד דְהָוָן אַזְלִי, מַטָּא עַדְן צְלוֹתָא, נְחַתּוּ וַצְלָוּ. עד דְהָוָן מַצְלִי, קַפְטָר חַד חֹוִיא בְּרַגְלוֹי דְחַמְרָא, דְרַבִּי פְנָחָס. קַסְטָא (ס"א קַפְטָא) וְגַעֲאַתְּרִי זָמָנִי. בַּתְּרִ דְסִיִּמוֹ צְלוֹתָא, אָמָר רַבִּי פְנָחָס, וְדָאִ צְעָרָא הוּא לְבֻעָרָא דִילִי, דְהָא יוֹמָא דָא אַקְדִּימָנָא, וְתוֹגָנָא מִרְחִישׁ בְּאוֹרִיִּתָּא, וְאַעֲבָרְלִי בְּאָתָר דְלְכָלּוֹכָא שְׁרִיאָ, וְהַשְׁתָּא מַצְעָרִי לְהָ. קָמוּ וְחַמּוּ חַד חֹוִיא קַטִּיר אַרְגְּלִיהָ, אָמָר רַבִּי פְנָחָס, חֹוִיא חֹוִיא, זִיל וְאַתְּחָר (ס"א וְאַסְטָר) קַיְטָרָה, בְּקַטְפּוֹרָא דְחוֹרָא. אַדְחָכִי אַתְּבָשָׁר חֹוִיא, וְנַפְלֵל קַפְסִירִי קַפְסִירִי.

אָמָר רַבִּי אַלְעָזָר, וְמָה כָּל פְּךָ מַדְקָדָק קַוְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּצִדְקִיָּא. אָמָר לִיהְיָה, וְדָאִ קַוְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא מַדְקָדָק בְּהָוָן בְּצִדְקִיָּא, וְגַטִּיר לְזָוָן, וְבַעֲאָ לְאֹסְפָא לְזָוָן קַדְוִישָׁה עַל קְדוּשַׁתְּיָהוּ וְהַשְׁתָּא הָאֵי חַמְרָא, עַל דָּלָא בְּטָר

קדושתא דילאי אצטער. ודא חוויא שליחא הויא, וכמה שלוחין אית ליה לקודשא בריך הוא ובכלחו עביד שליחותיה, ואפילו בחיות ברא. הדא הויא דכתיב, (ויקרא כ) ושלחתיכם בכם את תית השדה ושבלה אתם. ואפילו ביד גוי, הדא הויא דכתיב, (דברים כח) ישא יי' עליך גוי מרחוק מקצה הארץ.

אמר רבי אלעזר, ובידא דישראל עביד שליחותא. אמר ליה, אין. כגון רשות בידא מצדייק. אבל רשות בידא דישראל רשות אחרת, לא עביד בית שליחותא, אלא בזמנא דאייה לא מבון בית. הדא הויא דכתיב, (שמות כא) ואשר לא צדה והאללים אנה לידו. ואשר לא צדה דיקא, דלא קתלא ליה. דא, והאללים אנה לידו, בגין לאבעשא לתרויינה.

אמר רבי אלעזר, היכי עביד קודשא בריך הוא שליחותא בידא דהני, ובידא דגוי. אמר ליה ואבוך לא קאמיר לך. אמר ליה עד לא שאילנא.

פתח ואמיר, (איוב לד) והוא ישקיט ומץ ירשיע וגוז. והוא ישקיט, בזמנא דקודשא בריך הוא יהיב שקייטו שלוחה לבך, מאן הוא רשאי לאבאשא ליה, ולמעבד ליה קטיgorיא. ויסטר פנים ומץ ישורגן. ובזמן דאייה אסתיר עיניה מלأشגחה עליה, מאן הויא דישגה עליה,

לֹבֶטֶרֶא לֵיה, וְלֹמַעֲבֵד לֵיה בְּטִירָgo. וְאוֹרְחֹוי דָקָוְדָשָׁא בְּרִיךְ
הַיָּא בְּדָא, עַל גּוֹי, וְעַל אָדָם יְחִיד. בֵּין לְעַלְמָא כֹּלָא, בֵּין
לְעַמְּאָחָד, בֵּין לְחָד בְּלַחְודּוֹ.

תֵּא חֹוִי, בְּזָמָנָא דְבָנִי נְשָׁא מִתְּכָשָׂרָן עַוְּבָדִין לְתַתָּא,
אַתְּעָר לְגַבְּיָהוּ לְעַילָא יְמִינָא דָקָוְדָשָׁא בְּרִיךְ הַוָּא.
בְּכָדִין מִתְּעָרִין פְּמָה רְחִימִין, פְּמָה בְּטוּרִי עַלְמָא, כְּמָה
בְּטוּרִי דָבָר נְשָׁא, מִימִינָא וּמִשְׁמָאלָא. וּבְכָדִין אַתְּכָפְּיָא
שְׁמָאלָא, וְלֹא יְכַלָּא לְשִׁלְטָהָה. וּבְזָמָנָא דְבָנִי אַנְשָׁא לֹא
מִתְּכָשָׂרָן עַוְּבָדִין לְתַתָּא, שְׁמָאלָא אַתְּעָר, וְכָל אַיְנוֹן
דָאָתוֹ מִסְטָרָא דְשְׁמָאלָא, כְּלָהוּ אַתְּעָרוֹן, וּכְלָהוּ אַתְּעָבִידּוֹ
שְׁלוֹחִין לְאַבָּאָשָׁא לְגַבְּיָהוּ דְבָנִי נְשָׁא. דָהָא אַיְנוֹן דְעַבְרוֹ
עַל פְּתַגְּמִי אָוּרִיתָא, כְּלָהוּ רְשִׁימִין בְּאַנְפִּיהָו,
וְאַשְׁתַּמְדֵעַן לְגַבְּיָ אַיְנוֹן דְמִתְּעָרִי מִסְטָרָא דְשְׁמָאלָא.

וּבָגִין כֵּה, חִיוּתָא וּעַוְּבָדִי עַבְודָה זָרָה, וְכָל אַיְנוֹן דָאָתוֹ
מִסְטָרָא דְשְׁמָאלָא, כְּלָהוּ אַקְרָנוֹן (נ"א אַיְנוֹן) שְׁלוֹחִין,
לְגַבְּיָ אַיְנוֹן רְשִׁימִין דְמִתְּעָרִי לְהָgo. וּיְשָׁרָאָל, אָף עַל גַּב
דָלָא מִכְשָׂרָן עַוְּבָדִין, כְּלָהוּ מִן סְטָרָא דִימִינָא קָא אַתְּיִין.
וּבָגִין דְאַתְּכָפְּיָא יְמִינָא בְּעַוְּבָדִיָּהוּ, שִׁלְטָא עַלְיָהוּ
שְׁמָאלָא, וְכָל אַיְנוֹן דָאָתוֹ מִסְטָרָא דְשְׁמָאלָא, וְעַל דָא,
שְׁלִיחָותָא בִּידָא דְחִיוּתָא וְגּוֹי, וְכָל דְּדָמִי לֹזָן, דָאַיְנוֹן
מִסְטָרָא דְשְׁמָאלָא, וְלֹא בִּידָא דִיְשָׁרָאָל, דָאָף עַל גַּב
דְחִיְיבָא אֵיהָו, מִסְטָרָא דִימִינָא קָא אַתְּיִ.

וַיִּשְׂרָאֵל חַיְבָא, דַנְפֵל בַּיְדָא דִיּוֹרֶא לְחַיְבָא אַחֲרָא,
בְזָמָנוֹ דְלֹא אַתְכִוּן בַּיה, בְגַין דִיְתַעֲבָשׁוּ
תְרוּוִיְהוּ, וַיַּקְבְּלוּן עֲוֹנְשָׁא לְדַפְאָה לוֹן. אָמֵר רַבִי אַלְעֹזֶר,
מִנְלָן. אָמֵר לֵיה אַיְנוֹ בִימִינָא. וְלֹא אַתְדַבְקָו בְשָׁמָאלָא,
וְלֹא אַתְעַרְבָו בְהַדָּה לְעַלְמִין, וְעַל דָא, לְזָמָנוֹ אַחֲרָא
אַתְעַבְרוּ.

אָמֵר רַבִי אַלְעֹזֶר, מַנָּא לוֹן. אָמֵר לֵיה, תָא חַזֵּי מִן (שופטים
ט) פְּלַגְשׁ בְגַבְעָה, דָאָף עַל גַב דְחַיְבִי בִינָהו, לֹא
בְעָא קוֹדְשָׁא בְרִיךְ הוּא דִיְתַעֲרוֹן גַבְיָהו חַיְבִי יִשְׂרָאֵל
אַחֲרָנִין. וְעַל דָא מִיתוֹ (מִישָׁרָאֵל) כָל אַיְנוֹ זָמָנוֹ דִמְיתוֹ. עַד
דָכְלוּהוּ חַיְבֵין דָאַתְעָרוּ לְגַבְיָהוּ, מִיתוֹ וְאַתְאַבְידּוּ,
וְאַשְׁתָּאוּרֹו אַיְנוֹ (ד"ב ל"ז נ"א) זָבָאַין יְתִיר, דִיְעַבְדוּן מִלָּה בָאַרְךָ
קְשׁוֹט. וְאָף עַל גַב דְזַכְאַין אַיְנוֹ, לֹא אַתְיִהְיבּ מִלָּה,
אַלֹּא לְאַיְנוֹ דָאַתְיִהְיבּ. כֵד שְׁקִילָן עַלְמִין כְחַדָא, עַלְמָא
תְתָאָה כְגֻונָא דְעַלְמָא עַלְאָה, וְהַהּוּא זָמָנוֹ, לֹא
אַשְׁתְּכַחַה עַלְמִין שְׁקִילָן כְחַדָא.

וְעַל דָא, חַיְבֵין דִיּוֹרֶא לְגַבְיָהוּ דְחַיְבֵין אַחֲרָנִין, לֹא
אַיְנוֹ שְׁלוֹחֵי מַלְפָא, דָהָא לֹא אַתִּין מִסְפְּרָא
דְשָׁמָאלָא. מַתָּל לְבָנִי נְשָׁא דְחַבּוּ לְמַלְפָא, אַתְעַר
סְגִטְרָא לְגַבְיָהוּ, לַתְפַשָּׁא לוֹן, וְלֹא עֲגָשָׁא לוֹן, לְאַיְנוֹ
דְחַבּוּ לְמַלְפָא. קָם חֲכִים חַד מִפְיָהוּ, וְאַתְעַרְבָו בְהַדִּי בָנִי

סְגֻנְטִירָא, זְקֻף סְגֻנְטִירָא עִינּוֹי וְחַמָּא לֵיה. אָמַר לֵיה מֵאַנְתֶּה יְהִבָּה לְגַבֵּן, וְלֹא אַנְתֶּה מֵאַיִבֵּן דְּחַבּוֹ לְמַלְכָא, הֲא אַנְתֶּה אַתְעַפֵּשׂ בְּקָדְמִיתָא, שְׁקִילּוּ לֵיה וְקַטְלוּהָ.

כֵּה יְשָׂרָאֵל מִסְטוֹרָא דִימִינָא קָא אַתִּין, וְלֹא אַתְדַּבְּקוּ בְשְׁמָאָלָא, וְלֹא אַתְעַרְבוּ בְהִדְהָה לְעַלְמִין. וּבְדַ אַיִבֵּן גַּרְמִין בְּחַזְבִּיהָ, דְּאַתְכְּפִיא יְמִינָא, וְאַתְעַרְבוּ שְׁמָאָלָא וְכָל אַיִבֵּן דְּאַתְוִי מִסְטוֹרָה, אֵי חַד מִישָׁרָאֵל קָם לְאַתְעַרְבוּ בְהִדְהָה, אַשְׁתַּמְדָּעָן בֵּיה, אַמְרִי לֵיה לֹא אַנְתֶּה מֵאַיִבֵּן דָּקָא אַתִּין מִסְטוֹרָא דִימִינָא, דְּאַתְכְּפִיא מְחוֹבִיהָ, וְלֹא אַנְתֶּה מֵאַיִבֵּן דְּחַבּוֹ לְמַלְכָא מֵאַנְתֶּה לְגַבֵּן. אַשְׁתַּכְחַדְיוֹ אַתְעַפֵּשׂ בְּקָדְמִיתָא. וְשַׁלְמָה מַלְכָא צִוָּה לְקַבְּלִיהָ, וְאָמַר (קהלת ח) עַת אֲשֶׁר שָׁלַט הָאָדָם בְּאָדָם לְרֹעֵל. לְרֹעֵל וְדָאֵי, בְּגִין דָּלָאו שְׁלִיחָא דְמַלְכָא אַיָּהוּ, וְלֹא אַתִּי מֵהַהוּא סְטוֹרָא.

אָמַר רַבִּי אַלְעֹזֶר וְדָאֵי הַכִּי הָוָא, דָהָא תְּגִיבָּן, דָאִית יְמִינָא וְאִית שְׁמָאָלָא, רְחַמִּי וְדִינָא, יְשָׂרָאֵל (לִימִינָא), וְעוֹבֵדִי עֲבוֹדָה זָרָה לְשְׁמָאָלָא. יְשָׂרָאֵל אָף עַל גַּבְּ דְּחִיּוּבִי בְּגִינהָ, וְאַתְכְּפִין, אַיִבֵּן בִּימִינָא, וְלֹא אַתְדַּבְּקוּ בְשְׁמָאָלָא, וְלֹא אַתְעַרְבוּ בְהִדְהָה לְעַלְמִין. וּבְגִין כֵּה בְּתִיבָּה, (חהלמים ט) הַוְשִׁיעָה יְמִינָךְ וְעַגְבָּי. דְבַד אַסְתַּלְקָק יְמִינָא יְשָׂרָאֵל דְּאַתְדַּבְּקוּ בְהִדְהָה, יִסְתַּלְקִוּ וַיִּתְעַטְרוּן בֵּיה. כְּדִין

אתכפִיא שְׁמָאֵלָא, וְכֹל אִינְוֹן דָאָתָו מִסְטוּרִיה, הַדָּא הוּא דְכַתְיב, (שמות טו) יְמִינְךָ יְיָ תְּרוּצָן אוּבָ.

פֶתַח רַבִּי אַלְעֹזֶר וְאָמַר וַיְהִי בַיּוֹם הַשְׁמִינִי קָרָא וְגֹזֶר. וַיְהִי בַיּוֹם הַשְׁמִינִי, מַאי יוֹם הַשְׁמִינִי. אַלְאָ בְתִיב וּמִפְתָח אַהֲל מַוְעֵד וְגֹזֶר, כִּי שְׁבֻעַת יְמִים יְמַלֵּא אֶת יְדֶיכֶם. כִּי שְׁבֻעַת, בְשְׁבֻעַת יְמִים מַבְעֵי לֵיה, אוֹ שְׁבֻעַת יְמִים יְמַלֵּא אֶת יְדֶיכֶם, מַאי כִּי שְׁבֻעַת יְמִים יְמַלֵּא.

אַלְאָ, זָכָאי אִינְוֹן כְּהַנִּי, דְמַתְעַטְרִי בְעַטְרוֹן דְמַלְכָא קָדִישָׁא, וּמְשִיחָן בְמִשְׁחָה רְבוּת קָדִישָׁא, בְגִין דְאַתְעַר מִשְׁחָה (אַחֲרָא) עַלְהָה, דְמַשְׁקֵי לְכָל שְׁבֻעָה, וְאַתְמַשֵּׁחַן מִהְהֹא רְבוּת קָדִישָׁא, וְאַתְדַלְקֹו מִגִּיה פָל אִינְוֹן שְׁבֻעַה בּוֹצִיבִין, וְהָאִי מִשְׁחָה רְבוּת הוּא כְלָלָא דְכָל שְׁבֻעָה, וְכָלָהו בֵיה אַתְכְלִילָנו.

וְתַגְיִגְנָן שִׁיתָא אִינְוֹן, וְכָלָהו אַתְכְלִילָנו בְהָאִי, וְדָא הוּא כְלָלָא דְכָלָהו, וּבְגִין כֵה שְׁבֻעַת יְמִים יְמַלֵּא, דָהָא בְהָאִי תְלִין. וּעַל דָא, אַקְרֵי כְגִסְתָ יִשְׂרָאֵל, בְתִשְׁבָע. מַאי אִיהִי בְתִשְׁבָע. דָאִיהִי כְלָלָא מִשְׁיתָא אַחֲרָנִין.

כִּיּוֹן דָהָא שְׁבֻעָה, אֲשָׁלִים לְהוּ לְכְהַנִּי, וְאַעֲטָר לְזָן, וּמִשְׁחָה לְזָן בְכָלָא, כֵד מַטּוּ לְכְגִסְתָ יִשְׂרָאֵל דָאִיהִי תְמִינָה, אַתְפְּקַד אַהֲרֹן לְקָרְבָא עֲגָל, בְגִין דָאִיהִי בְּרִיה

דְּפָרָה, לְכַפֵּר אֶל הַהוּא חֹבֶא דְּעֵגֶל אֲחֶרֶת דְּעֵבֶד אַהֲרֹן,
וְחַבְלֵגֶל גָּבֵי פָּרָה, דְּאֵיהַי תְּמִינָה, שְׁלִימָו דְּמִמּוֹנִיה (ס"א
דְּאָמוֹנִיה) יִשְׂרָאֵל. וְאַשְׁתַּכְחַ כְּהָנָא שְׁלִימָ בְּכָל, בְּתְמִינָה
מִינִי לְבוּשִׁין דִּיקָר, שְׁלִימָ בְּכָל בְּתְרִין, שְׁלִימָ לְעַילָא,
שְׁלִימָ לְתַתָּא.

וּבְכָלָא, בְּעֵי לְאַחֲזָה עַוְבָּדָא. וּלְדָא אַתְּעַבֵּיד בַּיּוֹת
בְּאַהֲרֹן עַוְבָּדָא לְתַתָּא, בְּגִין דִּיתְעַר הַכִּי
לְעַילָא, וְיִשְׁתַּכְחַ כָּלָא בְּגֻוֹנָא חַד, וּכְדִין אַתְּבָרְכָאָן
עַלְמַיְן בְּלָהָו, וּמִשְׁתַּכְחֵין בְּרָכָאָן עַל יְדָא דְּכָהָנָא. וְהַכָּא
אַשְׁתְּלִים כְּהָנָא בְּכָלָא כְּדָקָא חַזִי.

עֵגֶל לְמָה. דְּכַתִּיב עֵגֶל בְּן בָּקָר לְחַטָּאת, בְּגִין הַהוּא
חַטָּאת, דְּעֵבֶד בְּקָדְמִיתָא. וְאַיְל לְעוֹלָה, מַאי
טֻעַמָא אַיְל. בְּגִין אַיְל דִּיצָחָק, דְּהָוָא עֹלָה תְּמִימָה, וְהָאֵי
אַתְּחַזְיִי לְקָרְבָּא, לְאַשְׁלָמָא כָּלָא. וְהָאֵי אַתְּר, מִסְטָרָא
דִּיצָחָק אַשְׁתָּאָב. וְהָאֵי אַיְל בְּגִין אַיְל דִּיצָחָק מִתְּקָרְבָּא
עֹלָה, (בְּגִין דְּאֵיהַי עֹלָה) דְּהָא עֹלָה לְעַילָא סְלָקָא, וּבְגִין
לְאַעֲטָרָא לְה בְּשַׁלְיָמוֹתָא. עֵגֶל וְאַיְל: עֵגֶל בְּגִינָה,
כְּדָקָא מְרָן. אַיְל, לְאַשְׁלָמָא (ד"ב ל"ז נ"ב) לְה בְּשַׁלְיָמוֹ דִּיצָחָק
כְּדָקָא חַזִי.

וּיְשָׂרָאֵל דְּחַבּוּ עַמִּיה דְּכָהָנָא בְּהָאֵי, מִקְרִיבֵין בְּגֻוֹנָא
דָא, דְּכַתִּיב וּשְׂוֹר וְאַיְל לְשַׁלְמִים לְזֹבּוֹחַ לְפָנֵי

י"י. שׂור, על מה דָּחֲבוּ. וְאֵיל לְאַשְׁלָמָא לְהָאֵי אֶתְר
בְּשַׁלְיָמוֹ דִּיצָּחָק.

מַאי שָׁנָא בְּכָהָנָא דְכַתִּיב בַּיה עֲגָל לְחַטָּאת, וְלֹא כַתִּיב
בְּיִשְׂרָאֵל שׂוֹר לְחַטָּאת. אֲלָא, יִשְׂרָאֵל הָא קִבְּלוּ
עֲונָשָׂא בְּקָדְמִיתָא, וּבְגַין דְקִבְּילָו עֲונָשָׂא בְּכָמָה אֶתְר,
עַל דָא קוֹדֵשָׁא בָּרוּךְ הוּא לֹא בָעָא לְאַדְפָּרָא לוֹן חֻבְּיוּהוּ
בְּקָדְמִיתָא, וְעַל דָא לֹא כַתִּיב הַכָּא לְחַטָּאת, אֲלָא
לְשִׁלְמִים, בְּגַין לְאַחֲזָה שְׁלָמָא, דָהָא קוֹדֵשָׁא בָּרוּךְ הוּא
בְּשִׁלְמָא בְּהוּ בְּיִשְׂרָאֵל עַל דָא.

אֲבָל אַהֲרֹן, דָהָא לֹא קִבְּלוּ עֲונָשָׂא מְצֻלָּתָא דְמִשְׁחָה,
דְכַתִּיב, (דברים ט) וּבְאַהֲרֹן הַתְּאֵף יי' וְגו'. וְכַתִּיב
וְאַתְּפֵלֵל גַם בְעֵד אַהֲרֹן בְּעֵת הָהִיא, וְעַד כְעַן חֻבָּא הָהִיא
תְּלִי, כַתִּיב וְעֲגָל בֶן בְּקָר לְחַטָּאת, לְחַטָּאת וְדָא, (וְאֵיל
לְעוֹלָה) בְּגַין דִיכְפֵר חֻבְּיהָ, וַיַּתְּדַבֵּר וַיִּשְׁתַּלְיִם בְּכָלָא.

וּבְהָהּוּא יוֹמָא אַשְׁתַּלְיָמוֹ עַלְאַיִן וַתְּתַאֵן. וְאַשְׁתַּכַּח
שְׁלָמָא בְּכָלָא, בְּחַדּוֹתָא דְלַעַילָא וַתְּתַאֵן
וְאַלְמָלָא דְאַשְׁתַּכַּח עַרְבּוּבִיא דְבָנִי אַהֲרֹן בְּהָהּוּא יוֹמָא,
מִן יוֹמָא דְאַסְטָלָקָו יִשְׂרָאֵל מִן יִמָּא, לֹא אַשְׁתַּכַּח חַדּוֹתָא
דְעַלְּאֵי וַתְּתַאֵן בְּהָהּוּא יוֹמָא. בְּהָהּוּא יוֹמָא אַתְּעַבֵּר הָהּוּא
חֻבָּא מִן עַלְמָא, וְאַשְׁתַּכַּח בְּהָנָא וִיִּשְׂרָאֵל מִתְדָּבָאָן
מְגִיהָ. (כל) הָהּוּא יוֹמָא, אַתְּעַבְּרוּ כָל אַיִן מִקְטָרְגִּין

דְּלִיעֵלָא, וְהוּא אֹזְלִין וִשְׁטָאן בְּסַחְרְנִיָּהוּ דִּישְׂרָאֵל, וְלֹא
אֲשֶׁתְכָחוּ בְּהַהְוָא עַדְבָּא.

עד הַגְּרִים שְׁעַתָּא, וְקָמוּ נְדָב וְאַבְיָהָוּ וְעַפְבּוּ (ס"א וערבבו)
חַדּוֹתָא דְכָלָא. וְאֲשֶׁתְכָה רֹגֵזָא בְּעַלְמָא, הַדָּא הוּא
דְכַתִּיב, וַיַּרְא כְּבָוד יְיָ אֶל פָּל הָעָם, מִיד וַיִּקְחַו שְׁנִי בְּנֵי
אַהֲרֹן נְדָב וְאַבְיָהָוּ אִישׁ מִחְתָּתוֹ וְגַוּ.

תְּבִנָּה, בְּהַהְוָא יוֹמָא חַדּוֹתָא דְכִנְסָת יִשְׂרָאֵל הַוּוֹת,
לְאַתְקָרְרָא בְּקִיטְרוֹא דְמַהְימְנוֹתָא בְּכָלְהוּ קְשָׁרִין
קְדִישָׁין. דְהָא קְטָרָת קְשִׁיר כָּלָא כְּחָדָא, וּבְגִין כֵּה אַקְרֵי
קְטָרָת. וְאִינּוֹן אֶתְוָה, וְקְשִׁירוֹ כָּל אִינּוֹן אַחֲרָנִין כְּחָדָא,
וְשָׁרוֹ לְהָלָבָר, דְלֹא קְשָׁרוֹ לְהָבָרְדִּיהָו, וְקְשִׁירוֹ מָלָה
אַחֲרָא. וּבְגִין כֵּה, אֹזְהָר לֹזָן לְכָהְנִי לְבָתָר, דְכַתִּיב, (וַיִּקְרָא
טז) בָּזָאת יָבָא אַהֲרֹן אֶל הַקְדֵּשׁ.

וּבְכָמָה גּוֹגִין עַרְבָּבוּ חַדּוֹתָא דְכִנְסָת יִשְׂרָאֵל. חַד דְלָא
אַתְבָּסִיבָו, וְלֹא אַתְחֹזִין לְקָרְבָּא, וְלֹא תְבָרְכָא
עַלְמִין עַל יְדֵיהָו. וְחַד דְלָא הוּא שְׁעַתָּא כְּדָקָא יְאֹותָ. וְחַד
דְהַתְקָו שְׁעַתָּא. וְחַד, דְהָא מִקְדָּמָת דָנָא, נִפְקָן נִימּוֹסָא
דְלָהָוָן, וַיִּקְרִיבָו לְפָנֵי יְיָ אֲשַׁׂרְדָּה וְגַוּ. וְדָאִי מָלָה אַחֲרָא
אַתְקִשְׁרוֹ בְּקִשְׁוֹרָא דָא, וְשָׁרוֹ לְכִנְסָת יִשְׂרָאֵל לְבָרָר.
אמֵר לֵיה רַבִּי פְּנַחַס, לֹא תִּמְאָא דְאִינּוֹן שָׁרוֹ לְהָלָבָר,
אֶלָּא בְּכִנְסָת יִשְׂרָאֵל לֹא אַתְקִשְׁרָא עַל יְדֵיהָו. דְהָא

בכל אתר דלא אשתח דכר ונוקבא, כנסת ישראל לא שרייא בגיןיה כלל. בגין כה אזהר לכני, דכתיב בזאת יבא אהרן אל הקדש, דישתח דכר ונוקבא. ועל דא לא יעול בהנא לקודשא, עד דיתגסיב. בגין דישתח בקשורה דכנסת ישראל. דמאן דלא אנסיב, שاري לה לבנשת ישראל לבר, והיא לא אשתחטא בהדייה, ועל דא אשתח ערבוביא בההוא יומא לגבייהו.

(ויקרא ט) ויהי ביום השmini, רבי יוסי פתח ואמר, (שיר השירים ט) בשושנה בין החוחים בין רעיתי בין הבנות. בשושנה בין החוחים, דא כנסת ישראל, והא אוקמיה קודשא בריך הוא משבח לה לבנשת ישראל, וחייבותא קודשא בריך הוא לקבלה, לאתדקא בה.

ועל דא, מאן דאנסיב, בעי לשבחא ליה לקודשא בריך הוא, ולשבחא לה לבנשת ישראל, דהא תנין בכלא בעי לאחזהה עובדא, כמה דאייה בר בש מתדק בבת זוגיה, וחייבותא דיליה לקבלה, פד אתי למפלח קמי מלפא קדיישא, הוא אתעד זוגא אחרא, דהא קודשא בריך הואחייבותא דיליה לאתדקא בכנסת ישראל, ומאן דאתעד מלאה, קודשא בריך הוא מברך ליה, וכנסת ישראל מברכה ליה, והא אמר.

ועל דא שבחא קודשא בריך הוא דמשבח לה לבנשת

יִשְׂרָאֵל, כַּשׁוֹשָׁנָה דָּאִיהִי בֵּין הַחֹזִים, דָּאִיהִי מַעֲלִיאָ
וּסְלִקָּא עַל כָּלָא. כַּךְ כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל בֵּין שָׁאר אָוְכְּלוֹסִין,
בְּגַין דָּהִיא סְלִקָּא (דף ל"ח ע"א) וּמַתַּעַטְרָא עַל כָּלָא. וְדָא
שׁוֹשָׁנָה בֵּין הַחֹזִים, וְאַתְּרוֹג בֵּין הַחֹזִים, לְאַחֲנָה
שְׁבַחָא דְּכְנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, עַל כָּלָא.

תָּא חֹזִי, כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל מִתְּבָרְכָא עַל יְדֵי דָכְהָנָא,
וּיְשָׂרָאֵל מִתְּבָרְכָאָנוּ עַל יְדֵי דָכְהָנָא. וּכְהָנָא
מִתְּבָרְכָא עַל יְדֵי דָכְהָנָא עַלְאהָ, הְדָא הוּא דְכִתְיבָ, (בְּמִדְבָּר
וּשְׁמוֹ אֶת שְׁמֵי עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאַנְיָ אֶבְרִיכָם.)

כְּתִיב (תְּהִלִּים כה) זָכֵר רְחַמֵּיךְ יי' וְחַסְדֵיכְ כִּי מַעוֹלָם הַמֶּה.
זָכֵר רְחַמֵּיךְ, דָא יַעֲקֹב. וְחַסְדֵיכְ, דָא אֶבְרָהָם. כִּי
מַעוֹלָם הַמֶּה, וּמַעוֹלָם נִטְלָה לֹזָן קַוְדְשָׁא בָּרִיךְ הוּא, וּסְלִיק
לֹזָן לְעַילָּא, וּעַבְדָ מִפְיִיחָה רְתִיכָא קַדְишָׁא, לְאַגְנָא עַל
עַלְמָא. וּבְגַין דָהִוָו מַעוֹלָם, הוּא דָכִיר לְהֻזָן לְאַגְנָא
וּלְרָחָמָא עַל עַלְמָא. כְּגֻונָא דָא. נִטְלָה קַוְדְשָׁא בָּרִיךְ הוּא
לְצַדִּיקִיא מִן עַלְמָא, וּסְלִיק לֹזָן לְעַילָּא, לְאַגְנָא עַל
עַלְמָא.

וְאֵי תִימָא יְצָהָק אַמְמָא לֹא אַדְפֵר הַכָּא. אֶלָּא אַשְׁתָּאָר
לְאַתְּפְרָעָא מַאֲיָבוֹן דַעֲקִין לְבָנוֹי, הְדָא הוּא דְכִתְיבָ
(תְּהִלִּים פט) עֹזְרָה אֶת גִּבְוָרֶתָךְ. וּכְתִיב, (ישועה מב) יי' בְּגִבּוֹר
יֵצָא כָּאִישׁ מַלְחָמוֹת יְעִיר קְנָהָה וְגֹו, וְדָא הוּא יְצָהָק,

דָאַשְׁתַּלְקֵמֶהָכָא. רַבִּי חִיאָ אָמַר, זָכַר רְחַמִּיךְ יְיָ וְחַסְדְּיךְ,
אֲלֵין אַיִלּוֹן יַעֲקֹב וְאֶבְרָהָם, דְבָעִינּוֹ לְהֹן לְאַגְּבָא עַלּוֹן.
אֲבָל יַצְחָק, לְמַעַבְדֵ קָרְבַּיִן קִיְמָא, וּבָגִינִי כַּךְ לֹא בְעִינּוֹן
לִיה לְגַבְיוֹה.

דָבָר אַחֲרֵיכְיָ מַעוֹלָם הַמָּה, דְכָד בְּרָא קָוְדְשָׁא בְּרִיךְ הָוּא
עַלְמָא, נָטֵל יַצְחָק וּבָרָא בֵּיהֶן עַלְמָא. חַמְא דָלָא
יַכְיל לְמַיְקָם בְּלַחְזָדָוי, נָטֵל אֶבְרָהָם וּקְיָים בֵּיהֶן עַלְמָא.
הַדָּא הָוּא דְכַתִּיב, (בראשית ב) אֱלֹהָה תּוֹלְדוֹת הַשְׁמִים וְהָאָרֶץ
בְּהַבְּרָאָם, אֶל תִּקְרֵי בְּהַבְּרָאָם, אֶל אֶבְרָהָם. חַמְא
דְבָעִינּוֹן קִיְמָא יַתִּיר, נָטֵל לְיַעֲקֹב, וְשַׂתֵּף לִיה בַּיַּצְחָק,
וּקְיָים עַלְמָא. הַדָּא הָוּא דְכַתִּיב בַּיּוֹם עֲשֹׂות יְיָ אֱלֹהִים
אָרֶץ וְשָׁמִים. וְעַל דָא, בְּאֶבְרָהָם וּבְיַעֲקֹב אַתְקִיִים עַלְמָא.
וּבָגִינִי כַּךְ כַּי מַעוֹלָם הַמָּה.

רַבִּי יְהוֹנָה פָתָח, וַיְהִי בַיּוֹם הַשְׁמִינִי, לְבָתֵר דְאַשְׁתְּלִים
אַהֲרֹן, בְּאַיִלּוֹן ז' יוֹמִין, וְאַתְעַטֵּר בְּהָוֹ, (בְּהָוֹא מְשֻחָר רַבּוֹת
קְדִישָׁא עַלְלָא) יוֹמָא תְמִינָה בְעֵיא לְאַשְׁתְּלָמָא מִן שְׁבָעָה,
דְאַשְׁלָמוֹתָא עַל יָדֵי דְכַהְנָא, וְעַל דָא פּוֹלְחָנָא בְתְמִינָה,
לְאַתְעַטְרָא מִן שְׁבָעָה. וְלְאַתְקָנָא פְהָנָא עַל הָוֹא (חוּבָה)
דְחַב (ס"א דְקָבִיל) בְקָדְמִיתָא.

הַדָּא הָוּא דְכַתִּיב, וַיֹּאמֶר אֶל אַהֲרֹן קַח לְךָ עַגֵּל, הָא
אוֹקְמוֹתָה עַגֵּל וְדָאי, לְכַפֵּרָא עַל הָוֹא עַגֵּל, דְכַתִּיב